

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

TÁJÉKOZTATÓ LÓTARTÓK RÉSZÉRE!

Tekintettel arra, hogy hazánkban is előfordult a **bejelentési kötelezettség alá tartozó Nyugat-nílusi vírus** (továbbiakban: **WNV**) okozta megbetegedés lovak, szamarak körében, hatóságunk összefoglaló állategészségügyi tájékoztatót állított össze **Komárom-Esztergom megye ló tartói számára**.

JÁRVÁNYÜGYI TÁJÉKOZTATÁS: Megyénk területén 2018. évben (július-augusztus hónapokban) **két tartási helyen** lévő, **idegrendszeri tüneteket mutató lónál diagnosztizáltak** a WNV fertőzöttséget. Az eset 3 lovat érintett, melyből egy lónál - kritikus állapotára való tekintettel - a végleges elaltatása mellett döntöttek, további két, azonos tartási helyen lévő ló meggyógyult.

A WNV emberekben, madarakban, lovakban idéz elő idegrendszeri megbetegedéseket. Az emberek és állatok fertőződése nem minden esetben nyilvánul meg észlelhető klinikai tünetekben. A fertőződött lovak kb. 10 %-ában jelentkeznek idegrendszeri tünetek. Fontos kiemelni, hogy - bár a betegség zoonotikus jelentőségű - a fertőzött lovak és emberek egymásra nem jelentenek veszélyt. A kórokozót legfőképpen ízeltlábú vektorok, **elsősorban szúnyogok oltják a madarakba vagy más gerinces gazdába**.

Lovak esetében a fertőződést követően **átmeneti láz**, hőemelkedés alakulhat ki, a betegség kezdetén gyakran jelentkezik **kólikás nyugtalanság, étvágytalanság** esetleg sántaság is. A legáltalánosabb tünetek a bőr túlérzékenysége, az **ataxia (koordinálatlan mozgás), izomremegés, a végtag gyengeség, esetleg elfekvés**. Előfordulhat viselkedészavar, a fej-nyak izmainak remegése, az aluszékonyság, az agresszió, akár nyelési zavar, egyéb **idegrendszeri tünet**.

Bővebben a Nyugat-nílusi láz járványtanáról a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (továbbiakban: NÉBIH) honlapján, az alábbi linken lehet tájékozódni:

<http://portal.nebih.gov.hu/-/a-nyugat-nilusi-virus-wnv->

MEGELŐZÉS LEHETŐSÉGEI: **A. Vektorszegény környezet biztosítása** az esti óráktól kezdődő istállózással, az állatokon és a környezetükben végzett megfelelő inszekticidek alkalmazása, UV-fénnyel kombinált elektromos szúnyogirtó használata, szúnyogriasztók alkalmazása, magas fű nyírása, aljnövényzet ritkítása, a szúnyogok tenyészhelyének (sekély álló vizek) csökkentése az állatok közelében. **B. Vakcinázás, megelőző védőoltás alkalmazása:** Minden évben tavasszal a szúnyog tömeges megjelenése előtt ideális az immunizálást elvégeztetni. Ha a járvány előfordulásának időszakában (augusztus-november) vakcinázunk, akkor az adott egyed a járvány időszakában már csak részleges védelemben részesülhet.

BEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG: A hatósági állatorvos Nyugat-nílusi láz előfordulása esetén **csak a kötelező adatfelvételt végzi az állattartónál** (állattartó telep címe, GPS koordináták, fogékony állatok száma, beteg állatok száma, beteg állat sorsa, tünetek, tartási mód, **tartási hely azonosító, tenyészetkód**, a fogékony és beteg állatok egyedi lóútlevelének száma stb.)

Mivel a **betegség lóról lóra nem terjed** - a WNV laboratóriumi megerősítését követően - jogszabályi előírások szerint **nincs szükség forgalmi korlátozás, egyéb állategészségügyi hatósági intézkedés fenntartására**.

A betegség gyanúja esetén a bejelentést az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (továbbiakban: Éltv.) 18. § (1) bekezdés f) és h) pontjában, illetve (2) és (4) bekezdésében leírtak szerint a magánállatorvosnak vagy a hatósági állatorvosnak **köteles megtenni** az állattartó. A Nyugat-nílusi láz bejelentési kötelezettségét az állatbetegségek bejelentésének rendjéről szóló 113/2008. (VIII. 30.) FVM rendelet határozza meg.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy idegrendszeri tünetek más fertőző betegségek tünetei is lehetnek - mint *veszettség, herpesz* - ezért **a laboratóriumi eredményközlésig**, a biztos kórjelzésig szükséges intézkedni a lómozgás korlátozásáról, a tüneteket mutató ló elkülönítéséről.

TÉRÍTÉSMENTES VÉRVIZSGÁLAT: Az idegrendszeri tüneteket mutató állatból vett vérmintából **állami költségre, a lótartók számára térítésmentesen** lehet elvégeztetni a WNV-ra irányuló szerológiai vizsgálatot a NÉBIH-ÁDI laboratóriumában. Tüneteket nem mutató lófélék WNV szűrő vizsgálatát a tulajdonos költségére lehet elvégeztetni.

TENYÉSZETKÓD, TARTÁSI HELY AZONOSÍTÓ IGÉNYLÉSE: A tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet 4. § (1) c) pontja értelmében az állattartónak be kell jelentenie és az Országos Adatbázisban nyilván kell tartani minden olyan tartási helyet, illetve tenyészetet, ahol legalább egy lóféle állatot tartanak.

Állattartó telep létesítéséhez az állattartónak rendelkeznie kell az **ügyfélregisztrációs számmal**. A kérelem benyújtásához szükséges nyomtatványok (G1010-01 vagy G1020-01) elektronikus formában a **<https://mvh.allamkinccstar.gov.hu>** weboldalról is letölthetők.

A tenyészet bejelentéséhez a **2150-es Tenyészet bejelentő lap** nyomtatványt kell kitölteni és a bejelentéshez minden esetben csatolni kell legalább egy **2152-es Tartási hely bejelentő lapot** is. Elektronikus formában a nyomtatványok a **<https://enar.hu>** weboldalról letölthetők.

Felhívjuk a figyelmet, hogy az adatok adatbázisban történő regisztrálásához mindkét formanyomtatvány esetében **a területileg illetékes hatósági állatorvos ellenjegyzése szükséges!**

Kitöltés után a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal illetékes Járási Hivatalához vagy a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földhivatali Főosztály Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályára vagy a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal ENAR Központ címére (NÉBIH-ENAR, 1537 Budapest, Pf. 397.) - ENAR megjelöléssel - lehet postázni.

Felhívjuk a figyelmet továbbá arra, hogy lófélék egyedeinek azonosításáról szóló 110/2013. (IV. 9.) Korm. rendelet 7 § (2) pontjának g) bekezdése szerint a lóféle új tartási helyre érkezését a megérkezést követő tíz napon belül kell bejelenteni a NÉBIH-nek.

A lótartási hely bejelentésére vonatkozó nyomtatványok és tájékoztató letölthetők: **<http://portal.nebih.gov.hu/web/guest/ugyintezes/allat/nyomtatványok>** vagy **<https://enar.hu>**

LÓÚTLEVÉL IGÉNYLÉSE: Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a lóféle egyedi jelölésével egyidejűleg a lóútlevél kiváltása kötelező, az adás-vétel során az új tulajdonosra történő átírást kezdeményezni kell, a ló szállításának alkalmával a lóútlevélnek minden esetben kísérenie kell az állatot. A lóútlevéllel kapcsolatos ügyintézés (lóútlevél-igénylés, valamint lótulajdonos-változás, lótartó/lótartó-változás bejelentése) a NÉBIH Lóútlevél irodájában tudják intézni. A **Lóútlevél Iroda** elérhetősége Cím: 1144 Budapest, Remény utca 42/b. Telefon: 06-1/316-0663

<http://portal.nebih.gov.hu/-/loutlevel-iroda>

Lóútlevél igénylésének tudnivalói a Magyar Lótenyésztők Országos Szövetségének honlapján is megtalálhatók és az alábbi linken érhetők el: **<http://www.mlosz.hu/loutlevel/loutlevel-igenyles/>**

A lófélék egyedeinek azonosításáról szóló 110/2013 (IV.9) Kormányrendelet tartalmazza a lóútlevélre vonatkozó jogszabályi előírásokat is.

Komárom-Esztergom megye területén **Szakál Endre lótenyésztési felügyelő** végzi a lovak egyedi azonosítását, a lóútlevél kiváltása nála kérelmezhető. Elérhetősége: +3670-319-5725.
<http://www.mlosz.hu/szovetseg/dolgozoink/>

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI ELŐÍRÁSOK: Az Állategészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997 (V.28.) FM rendelet (továbbiakban: ÁSZ.) 65. §, 195. § és 196. § rendelkezik az alábbi állategészségügyi követelményekről.

Minden fél évnél idősebb lófélének (amely ló a tartási helyét nem hagyja el) kötelezően rendelkeznie kell **3 éven belüli takonykórra (TK) és 3 éven belüli lovak fertőző kevésvérűségére (FKV) vonatkozó vérvizsgálati eredménnyel.**

Lovasversenyen, lóversenyen, lovas rendezvényen (pl. szüreti felvonulás) részt vevő, illetve mindazon lovak, amelyeket **tartási helyükről más helyre szállítanak évente kell, hogy FKV-re vizsgálva** legyenek, továbbá 3 évente takonykórra.

A lóverseny vagy lósport **rendezvény rendezője** köteles annak időpontját és helyét az illetékes járási hivatalnak előzetesen bejelenteni. A járási hivatal által kijelölt hatósági állatorvos köteles a versenyre érkezett lovak egészségi állapotát és Lóútlevelét ellenőrizni.

A fedezőménéknél betartandó állategészségügyi előírásokat egyes állatok szaporításának, a szaporítóanyag felhasználásának, valamint behozatalának és kivitelének állategészségügyi feltételeiről szóló 61/2002 (VIII. 1.) FVM rendelet, valamint a ló fertőző arteritise elleni védekezésről szóló 7/2003 (II. 4.) FVM rendelet szabályozza.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a lovak **diagnosztikai vizsgálatát** kizárólag a jogszabályban előírtak szerint egyedileg **azonosított/megjelölt állatok véréből lehet** elvégeztetni. **Jelöletlen lovaknál előforduló bejelentési kötelezettségű megbetegedés esetén az összes költség a lótartót terheli.**

Felhívjuk a lótartók figyelmét arra is, hogy érvényes egyedi azonosítás és Lóútlevél nélkül, tenyészet és tartási hely bejelentésének hiányában, továbbá érvényes vérvizsgálati eredmények (FKV, TK) nélkül - a jogszabályban meghatározott - bejelentési kötelezettségű betegségek előfordulásakor (pl. FKV) **állami kártalanítás nem adható.** (Az állami kártalanítások rendjéről és állategészségügyi szabályairól az Éltv., az egyes állat-járványügyi intézkedésekről és az azokkal összefüggő állami kártalanításról szóló 74/2013. (VIII. 30.) VM rendelet, a 113/2008. (VIII. 30.) FVM rendelet, továbbá az ÁSZ. rendelkezik.)

A nyomtatványok a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földhivatali Főosztályán, továbbá az Esztergomi Járási Hivatalban, a Kisbéri Járási Hivatalban és a Tatabányai Járási Hivatalban beszerezhetők.

Hivatalok elérhetőségei:

Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földhivatali Főosztály
Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály, cím: 2890 Tata, Új út 17.

telefon: (34)316-077., e-mail: elba@komarom.gov.hu

Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Esztergomi Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály, cím: 2500 Esztergom, Széchenyi tér 6.

telefon: (33)509-035., e-mail: elba-esztergom@komarom.gov.hu

Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Kisbéri Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály, cím: 2870 Vásártér u. 7.

telefon: (34)795-943., e-mail: elba-kisber@komarom.gov.hu

Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály, cím:

2890 Tata, Új út 17. telefon: (34)513-916, (34)513-914., e-mail: elba-tatabanya@komarom.gov.hu

